

Шульська загальноосвітня школа I — II ступенів
Первомайської районної державної адміністрації
Харківської області

Заняття з елементами тренінгу “Стоп насильству”

для учнів 8 — 9 класів

(Всеукраїнський конкурс уроків та виховних заходів з питань
попередження та подолання домашнього насильства щодо дітей та
насильства в школах)

підготував
педагог-
організатор
Іванова Тетяна
Петрівна

2014 р.

**Заняття з елементами тренінгу
для учнів 8-9 класів
«Стоп насильству»**

І в житті, як на полі мінному,
Я просила у цьому сторіччі
Хоч би той магазинний мінімум:
«Люди, будьте взаємно ввічливі».
І якби на те моя воля,
Написала б я скрізь курсивами:
- Так багато на світі горя,
Люди! Будьте взаємно красивими.

Ліни Костенко

Мета: ознайомити учнів з основними правовими документами, що захищають дитину від жорстокої поведінки, зокрема концепція ООН про права дитини, ознайомити з термінологією насильства, сформуванню уявлення про різноманітність проявів насильства; розвивати навички аналізу та порівняння; виховувати увагу до думки іншої людини, вміння приймати рішення.

Обладнання: 2 аркуші ватману, маркери, папірці з половинками прислів'їв, Конвенція ООН про права дитини, папірці для сонечка, скріпки, стікери, аркуш паперу з зображенням хлопавки

Обговорення принципів роботи (5 хв.)

Мета: визначити принципи роботи групи.

Матеріали: великий аркуш паперу, маркери.

Психолог. Для ефективної роботи на тренінгу, тобто для досягнення поставленої мети, завдань і створення дружньої, творчої атмосфери, необхідно домовитися щодо принципів співпраці. Назвіть їх.

Орієнтовними принципами співпраці на тренінгу можуть бути:

1. Принцип позитивності (бути позитивним до себе та інших, бути доброзичливими, не критикувати; виявляти терпимість, повагу).
 2. Принцип результативності (працювати на результат, бути активними; прислухатися до думок інших, говорити по черзі).
 3. Принцип пунктуальності (бути пунктуальним, дотримуватись регламенту).
- Як ви вважаєте, чому необхідно на занятті домовлятися щодо принципів співпраці?

(Принципи слід написати на ватмані, щоб у разі необхідності до них можна було звернутися протягом роботи.)

Знайомство «Я люблю своє ім'я» (5 хв.)

Мета: створити доброзичливу атмосферу.

На аркушах паперу учасникам пропонують намалювати сонячне коло з промінчиками. У середині кола слід записати найулюбленішу форму свого імені. На промінчиках — помістити інші варіанти імені або слів, що його замінюють. Виділіть ті форми імені, які є найбільш приємними.

Аркуші з «сонечками» прикріплюють до одягу на весь період заняття. Учасники зачитують і коментують свої варіанти, перш ніж прикріпити їх. Обмін враженнями.

Вправа «Хлопавка» (5 хв.)

Мета: визначити очікування учасників.

На аркуші намальовано хлопавку. Ведучий роздає учасникам стікери, на яких кожен записує очікування від заняття, озвучує їх і приклеює на намальовану хлопавку.

Головним документом сучасності, який регулює законодавство щодо насильство над дітьми на міжнародному рівні є Конвенція ООН про права дитини, що була прийнята у 1989 році і ратифікована більше 175 країнами світу. У Конвенції були сформульовані наступні міжнародні норми з питань насильства над дітьми та відсутності турботи про дітей.

Україна ратифікувала Конвенцію ООН про права дитини у 1991 році та внесла відповідні зміни до національного законодавства згідно з тими міжнародними стандартами, які зазначені у цьому документі.

Право дітей в Україні на захист від усіх форм насильства гарантується статтями 28, 52 Конституції України, відповідно до яких ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Значним кроком України уперед, який визначив проблему забезпечення прав дітей, відповідних умов та механізмів для їхнього гармонійного розвитку загальнонаціональним пріоритетом, став Закон України «Про охорону дитинства», який узаконив засади державної політики у сфері дитинства.

Статтею 10 Закону України «Про охорону дитинства» встановлено, що кожній дитині гарантується право на свободу, особисту недоторканість та захист гідності.

Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом.

Вправа «Стереотипи про насильство в прислів'ях» (10 хв.)

Мета: з'ясувати, які стосунки формують такі прислів'я в суспільстві, чим це небезпечно, чому такі взаємини сьогодні є неприйнятними.

Ведучий роздає учням невеличкі аркуші паперу, на яких написана половинка одного з прислів'їв, і пропонує їм знайти пару з другою частиною від прислів'я:

Дівчина не бита... (як коса нечесана).

Бий жінку обухом: припади та послухай... (як дише та мороче, значить, іще хоче).

Хто на дітей різок жаліє... (той їм петлю готує).

Дитину люби, як душу... (а тряси, як грушу).

Як сина батько не б'є малим... (то син батька буде бити старим).

Син виріс до вуха — ... (бережись обуха).

Діти пустують від материного серця... (а розумнішають від батькового дубця).

Попросіть кожну пару прочитати прислів'я та висловити свою думку стосовно того, про що в ньому йдеться. Які права людини, та дітини порушуються в цих прислів'ях. Коротка дискусія.

Робота в групах «Прояви насильства» (15 хв.)

Мета: ознайомити з основними видами насильства, визначити прояви кожного виду.

Ведучий розповідає, що зазвичай виділяють 4 основні види насильства: фізичне, психологічне, сексуальне, економічне.

Кожна група, яка утворилася завдяки попередній грі, отримує чистий аркуш паперу, на якому згори записано визначення одного виду насильства. Учні пропонують написати прояви цього виду насильства. У кінці кожна група представляє результати своєї роботи.

Можливі варіанти відповідей:

Фізичне насильство:

побиття;

тілесні ушкодження;

спроби задушення;

викручування рук;

штовхання, брутальне поводження;

позбавлення їжі;

використання зброї;

втягнення дітей до вживання алкоголю та наркотиків.

Психологічне насильство:

ігнорування почуттів, свободи;

образа переконань, що мають цінність для особи;

образа віросповідання, національної, расової та класової належності або походження;

приниження особи;

знущання з домашніх тварин або їх знищення на очах особи, щоб завдати їй болю;

покарання кривдником дітей через образу на дружину чи чоловіка;

обмеження свободи дій;

насильство з боку інших.

Сексуальне насильство:

гнів на ґрунті ревності;

образа особи словами сексуального змісту;

примушування жінки до сексуальних зносин проти її волі;

примус до болісних або садистських статевих зносин;

применшення почуттів партнера при насильницькому сексуальному контакті;

примушування жінки вдягатися всупереч її волі згідно з бажанням партнера.

Економічне насильство:

повне вилучення або обмеження коштів;

контроль надходжень і «жорстке дозування» фінансових витрат;

нав'язування особі (дитині) надміру ощадливого стилю життя без суттєвої необхідності;

контроль особи за допомогою грошей;

відмова чи зволікання при виплаті аліментів.

Фізичне насильство в сім'ї — умисне завдання одним членом сім'ї побоїв, тілесних ушкоджень іншому, що може призвести або призвело до смерті постраждалого, порушення фізичного чи психічного здоров'я, заподіяння шкоди його честі й гідності.

Сексуальне насильство в сім'ї — протиправне посягання одного члена сім'ї на статеву недоторканність іншого, а також дії сексуального характеру стосовно неповнолітнього члена сім'ї.

Психологічне насильство в сім'ї — насильство, пов'язане з дією одного члена сім'ї на психіку іншого шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно спричиняється емоційна невпевненість, нездатність захистити себе та може *завдаватися або завдається шкода психічному здоров'ю*.

Економічне насильство в сім'ї — умисне позбавлення одним членом сім'ї іншого житла, їжі, одягу, майна чи коштів, на які постраждалий має передбачене законом право, що може призвести до його смерті, викликати порушення фізичного чи психічного здоров'я.

А зараз я вам хочу прочитати китайську притчу «Хороша родина»

Китайська притча «Хороша родина»

Жила-була на світі сім'я. Вона була не проста. Більше 100 чоловік налічувалося у цій родині. І вона займала ціле село. Так і жили всією родиною і всім селом. Ви скажете: ну і що, хіба мало великих сімейств на світі. Але справа в тому, що сім'я була особлива - мир і злагода панували в тій родині а значить і на селі. Ні сварок, ні лайки, ні, Боже збав, бійок і чвар. Дійшов слух про цю сім'ю до самого владика країни. І він вирішив перевірити, чи правду кажуть люди. Прибув він у село, і душа зраділа: кругом чистота, краса, достаток і мир. Добре дітям, спокійно старим. Здивувався владика. Вирішив дізнатися, як жителі села добилися такого ладу, прийшов до голови родини; розкажи, мовляв, як ти досягаєш такої згоди і миру в твоїй родині. Той узяв аркуш паперу і почав щось писати писав довго - видно, був не грамотний. Потім передав лист владичі. Той узяв папірець і став розбирати каракулі старого. Розібрав насилу і здивувався. Три слова були написані на папері: **любов; прощення; терпіння.**

І в кінці листа: сто раз любов, сто разів прощення, сто раз терпіння. Прочитав владика і запитав:

- І все?

- Так, - відповів старий, - це і є основа життя будь-якої хорошої родини.

І, подумавши, додав:

- І світу теж.

Головне в житті - це сім'я. Кар'єра - не чекає тебе вдома, гроші - не витруть сльози, а слава - не обійме вночі.

Я бажаю кожному із вас любові, прощення і терпіння у стосунках ваших родин, у стосунках з однокласниками, вчителями.

Вправа «Фейерверк» (5 хв.)

Мета: визначити, чи виправдались очікування від заняття.

Кожен з учасників аналізує, чи справдилися їхні очікування. Якщо так, то всі по черзі підходять до хлопавки, знімають стікер, на якому написані очікування, і приклеюють його за межами картинки (хлопавка вистрелила). Якщо ж навпаки — то стікер залишається на місці.